

בס"ד

מבוא וסיכום למאמר השבועי העולמי מהספר הקדוש

אמרי מנחם

שבת בראשית

חיבור סוף התורה עם תחילה בא ללמד על 'לב ראשית' - שהכניס ענין
האמונה אצל כל ישראל, שיאמינו שגם בעולם העשיה אין עוד מלבדו
והכל כוחו של השי"ת

ר'קראת השנה החדשה

וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה -

הקב"ה מכניס את האדם בתוך ה'גן עדן' של פרשיות
התורה שנוכל לעסוק בהם ולזכות להשיגם ולהבין
כראוי את אותם פיקודי השם משמחי לב.

שנה ח - גליון שיז - שבת בראשית תשפ"ו

תוכן הקונטרס

- דברי התעוררות ללימוד בספרי רבוה"ק.....ג
מבוא.....ד
תוכן.....ה
המאמר לשבת בראשית.....ו
תמצית המאמר.....ח
הוראה למעשה בעבודת ה'.....י
לקראת שבת בראשית מברכים חודש מרחשון לכו ונלכה.....יא

לוח סדר הלימוד בחודש מרחשון:

פרשת נח אות א.

הנושא: כל אדם מישראל צריך שיהיה לו שתי בחינות, אחד של ואנכי עפר ואפר ואחד של ויגבה לבו בדרכי ה'.

פרשת לך לך אות ב.

הנושא: השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם להעלותם לבחינת שמים - לצורך עבודת השי"ת ולתורתו.

פרשת וירא אות ה.

הנושא: הקובע מקום לתפילתו - שיהיה עיקר כוונתו בתפילה לצורך המקום ב"ה להידבק אליו.

פרשת חיי שרה אות ג.

הנושא: לעולם יכנס אדם שני פתחים ואחר כך יתפלל - אחד להסתלק מבחוק, ואחד להתייחד עם השי"ת.

לעשות רצון צדיק

הלימוד השבועי העולמי

בסעודה"ק

אמרי מנחם

...ספ"ט...

"בעהט איך למעשה יעדער איינער פון אונז זאל נעמען כאטש איינמאל א וואך קובע זיין א שיעור און דעם ספר..." (בקשתי שכל אחד מאתנו יקבע שיעור ללמוד בזה הספר לכל הפחות פעם אחת בשבוע).

מתוך דא"ח מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במעמד סיום השלמת הספר - י"ז אדר תשע"ז

...ספ"ט...

ברצוני לבקש, כאשר לאחרונה הושלמה הדפסת ספרו של כ"ק אאמו"ר זצללה"ה זי"ע, ספר הק' אמרי מנחם, ומפרסמים בכל שבוע מאמר אחד "א לייכטער שטיקל ש'העולם' לומד בצוותא חדא, אבקש בזאת מה'עולם' כאן שיצטרפו ללימוד זה, וזה יהיה לנחת רוח לאאמו"ר זצללה"ה שהיתה בקשתו להדפיס את הספר כדי "אז יודן זאלן לערנען אין דעם" "און דאס וועט זיין אונזער התחברות והתקשרות וייטער".

דברי פרידה מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במצ"ב התאחדות באר"ב, סיון תשע"ז

שבת מברכים חודש מרחשון

זמן המולד אור ליום רביעי שעה 12:54 ו-8 חלקים.

ראש חודש יהיה ביום רביעי ולמחרתו ביום החמישי

הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

יו"ל לעידוד הלימוד השבועי העולמי שנתקן בהוראתו ובהדרכתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לתגובות והערות ולהצטרפות לרשימת התפוצה
imreimenachem@gmail.com
כמו"כ ניתן להשתתף בהוצאות הגיליונות הבאים
עיצוב ועימוד: 0548538799

דברי התעוררות מכ"ק מרן רבינו זי"ע

בענין דרכי החסידות ולימוד בספרי רבוה"ק זי"ע וללכת בדרכיהם.

עיקר ההכנה להתחלת התוה"ק מחדש הוא ע"י הענוה, בבחי' ב' ראשית, ראשית חכמה וראשית מלכות, כי מכח זה זוכים ליראה שהוא הכלי לקבל התורה שלומדים. וזהו ענין הצירוף 'לב ראשית', לב רומז להכנעה כראיתא טובה מרדות אחת בלבד של אדם ופירש רש"י ז"ל לשון רדוי והכנעה... 'ראשית' רומז ליראה ע"ד ראשית חכמה יראת ה', היינו שכשמימימים התורה בשבירות לב ובהכנעה לפני רוממותו ית"ש, אזי זוכים על ידי זה ליראת השית"ת שהוא בחי' ראשית, וזה הוא ההכנה להתחלת התורה מחדש.

ומה גם עתה העת והזמן מוכשר לזה, כי ע"י מצות סוכה שמאחרת את הכלל ישראל כרמז מאמרם ז"ל ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת, וכן ע"י מצות הארבעה מינים שג"כ מורה על אחדות כל ישראל, ואח"כ ע"י שמחת תורה שהוא ג"כ בכח האחדות כענין ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד, עי"ז זוכים אנחנו ללב ראשית, ראשית חכמה יראת ה', כי האחדות שרשו במדת הענוה כנודע, כאשר מטעם זה הסוכה מאחרת את ישראל מפני שהיא בחי' גלות המביא את האדם לידי הכנעה וענוה, ועל ידי הענוה זוכים לראשית חכמה יראת ה' כמו שנתבאר.

ובאמת זהו כל ענין החסידות, כמבואר בזוה"ק כל מי שיש בו ענוה זוכה לחסידות, וסגולה זו לימדותו רבותינו הקדושים זי"ע כל ימיהם, לזאת כאשר רואים שיש ח"ו פירוד לבבות, ודאי החסרון הוא מפני שאין לומדים ספרי רבוה"ק המלומדים דרכי החסידות, וצריך לדעת כי כמו שאיש צבא אינו יכול להקרא איש צבא עד שילמד אומנות הצבא, וכן כל אומן באומנתו, כך אי אפשר לו לאדם להקרא חסיד עד שילמד אומנות החסידות, על כן אבקשכם לטובתכם בין בגשמיות ובין ברוחניות, שיראה כל אחד לפרוק מעצמו כל מיני הבלים ונגיעות, ותתאחדו כאיש אחד בלב אחד לקבוע יחדיו לימוד תורת החסידות בספרי רבותינו הקדושים זי"ע.

ועי"ז תהיו בבחינת מאן דיתיב עם מלכא ונטל ליה בלחודיה כמובא בשם הרה"ק הרבי רבי פנחס מקארץ זצללה"ה זי"ע שכל עניי המשים עצמו כאין בבחי' כתר שהוא מרת אין, היינו שזוכה להשיג בחינת אין עוד מלבדו, ואז כל מאי דבעי שאיל ויהיב ליה, וממילא תוכלו להוושע בכל מאי דבעי, אמן כן יהי רצון.

מבוא המאמר

מה טעם פתח בבראשית

יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו... במילים אלו פותח הרמח"ל את ספרו 'מסילת ישרים' כי המסילה הישרה - המסילה המישרת את לב האדם לעבודת בוראו בעבודה שלימה שיסודו אהבת השי"ת (ע"ש לקמן פי"ט) ועבודה שהוא בלתי לה' לבדו (ע"ש פט"ז) היא ראשית כל לדעת בידיעה ברורה ללא שום ספק, לשם מה ולמה הוא בא לעולם, מה תפקידו וייעודו בעולם, ומהו הדבר שהקב"ה דורש ומבקש ממנו כל עוד הוא בעולמו - בחיים חיותו... וזאת היא התרופה היותר גדולה וחזקה שתוכל להימצא נגד היצר הרע, והיא קלה ופעולתה גדולה (לשונו הק') בספרו דרך עץ החיים) וללא זאת הוא מגשש כעיוור באפלה ומבלה ומכלה זמנו בהבל וריק ללא שום תועלת ותכלית.

רבינו זי"ע בבואו לבאר את ספר בראשית - ספר הישר (ע"ז כה). הספר שמיישר את אורחותינו לעבודת וליראת ה', הוא פותח את ספרו הקדוש בביאור ענין תכלית בריאת העולם בכלל והאדם בפרט, ואומר בקדשו: שהבריאה כולה נבראה יש מאין ותפקיד עבודת הנברא הוא להפוך את היש לאין, שיבוא לידיעה האמיתית שאין עוד מלבדו ולא יראה שום מציאות בעולם זולת מציאות הבורא ית"ש, והוא יתברך מהווה את כולם ומחיה את כולם, והוא מציאת הנמצאים, שאין שום דבר נמצא כי אם ממציאותו ית', כי בהסתרו יאבר הכל.

וכך גם במאמרו השבועי (בראשית אות ז) מוסיף ואומר בביאור דברי התפארת שמואל (פרשה זו אות א) דסיום התורה הוא למ"ד והתחלתה הוא בי"ת, וא"כ הצירוף 'לב ראשית', כי כן היא המדה במעשה בראשית, ובה אתמר הלב מבין עכדה"ק, ומבאר את עומק כוונתו דבה"ק: שנרמז בסיום התורה והתחלתה ענין האמונה, כי זה היה כל עבודת משה רבינו ע"ה וזה הוא תכלית כל התורה, להמשיך ולהכניס תוקף האמונה גם בתוך עולם העשיה, ועל זה בא הרמז באותיות לב שבה הבינה, כי בינה היא אמונה כמבואר בתיקון"ז אמונה איהי בינה, והיינו כי בינה הוא התבוננות, וכאשר מעמיק ומתבונן האדם באמת בא להמסקנא שהוא מוכרח לאמונה, כי החקר אלוה תמצא.

ועל יסוד דברים אלו מרחיב רבינו לבאר את דברי רש"י"ל: לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם וכו', ומה התירוץ לאומות העולם על טענתם 'לסטים אתם' שלקחו מהם את ארץ ישראל, ואיך כל זה מרומז בצירוף סיום התורה עם תחילתה - לעיני כל ישראל בראשית ברא, וגם בצירוף האותיות 'לב ראשית'.

במאמר 'לקראת שבת' הרחבנו עוד את הדברים, וגם הוספנו בסיום המאמר דברי התעוררות לקריאת הפרשה מתוך מה שכתבו בספרים הקדושים על גודל שגב מעלת ויקרת 'שבת בראשית' שהיא הקדמה כוללת לכל שבתות השנה, ועל ידי שבת זו נזכה שתחל שנה וברכותיה בסימן טוב ובמזל טוב לנו ולכל ישראל אמן.

תוכן המאמר

דברי הרה"ק מווארקא זי"ע עה"כ 'שתה עוותתינו לנגדך עלומינו למאור פניך' - כי בכל יש חטא יש שתי חסרונות, א. עצם החטא. ב. שמחשיך עיני החוטא לראות אור פני מלך חיים • לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם • מצות החודש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה בזמן שהיו ראויים להיות מכונים בשם ישראל • משה רבינו ע"ה התחיל התורה בבריאת העולם, עולם העשיה, כדי להמשיך ולהאיר אור האמונה בתוך הבריאה ועולם העשיה, שיאמינו וידעו כי לה' הארץ ומלואה • התורה נעוץ סופה בתחילתה, לעיני כל ישראל בראשית ברא, היינו שלמד וזרוא להם לרעת שהבוב"ה הוא קרמון לכל העולם והוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ואין עוד מלבדו • איתא בספה"ק תפארת שמואל דסיום התורה הוא למ"ד והתחלתה הוא בי"ת, וא"כ הצירוף 'לב ראשית', כי כן היא המדה במעשי בראשית, ובה אתמר הלב מבין • פירוש לדה"ק שכל עבודת משה רבינו ע"ה ותכלית כל התורה, להמשיך ולהכניס תוקף האמונה גם בתוך עולם העשיה, ועל זה בא הרמז באותיות לב שבה הבינה, כי בינה הוא התבוננות, וכאשר מעמיק ומתבונן האדם באמת בא להמסקנא שהוא מוכרח לאמונה • בראשית בחוכמתא, היינו בוזינת אמונה, כראיתא באמונה ובטחון להרמב"ן ז"ל דחכמה ואמונה שניהם מקור אחד להם שנאמר וצדיק באמונתו יחיה והחכמה תחיה בעליה • עיקר האמונה הוא לידע שאין עוד מלבדו, ובזה מבטלים כל האומות שדן הסטרא אחרא, כרברי מין הבעש"ט זי"ע • וזהו מעלת וקדושת ארץ ישראל, דשם מאיר בחי' האמונה, ומטעם זה אין לאומה"ע חלק בארץ ישראל, כי מאחר שנתגלה אורו ית' שאין עוד מלבדו ממילא הם בטלים ומבוטלים • וזהו 'ונתנה לאשר ישר בעינינו', ר"ל שנתנה לזרע ישראל עם סגולתו אשר המה מאמינים בני מאמינים, כי מחמת תוקף אמונתם המה בבחי' צדיק, כי אמונה ויסוד שהוא בחי' צדיק הן שנים שהם אחד דשניהם תלויים במחשבה, ומחמת צדקתם המה מכונים ישר ובעבור אמונתם ניתנה להם הארץ שהיא בחי' אמונה • וזהו מה ראיתא בזה"ק בזימנא דהוה ישראל בארעא קדישא אינון הוו משכי ברכאן מלעילא לתתא, כי ע"י אמונה ממשיכים ברכות ממעל כראיתא איש אמונת רב ברכות דא הוא בר נש דמוינותא דקוב"ה ביה.

אמרי מנחם

אמונה כאמרם ז"ל (שחר טוב תהלים קיט) על הפסוק (תהלים קיט, קלח) ואמונה מאוד אמונה זו תורה, לזאת פתח התורה בענין צריאת העולם, כדי להכניס ענין האמונה לתוך עולם העשיה, שידעו ויאמינו שגם שם הכל כוחו של השי"ת.

וזהו שאמר בקדשו כ"ק אא"ז הגה"ק מרן אדמו"ר **רבי פייבל'י מגריצא** זללה"ה זי"ע (ישמח ישראל פרשה יז אות ג) התורה נעוץ סופה בתחילתה, לעיני כל ישראל צראשית ברא, פי' שמשה רבינו ע"ה עשה זאת לעיני כל ישראל, היינו שלמד והראה להם לדעת צראשית ברא אלקים, שהבד"ה הוא קדמון לכל העולם והוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ואין עוד מלבדו, ולפי האמור המכוון הוא, כי 'לעיני כל ישראל' רומז לאמונה, בצחינת וכל העם רואים את הקולות (שמות כ, טו), שמבואר בספה"ק **בני יששכר** (סיון ממאמר ה אות יט) הכוונה שהיתה אמונתם חזקה כל כך כאילו ראו בעינים בחוש הראות, וזה 'לעיני כל ישראל' היינו שהכניס ענין האמונה אלל כל ישראל, שיאמינו 'צראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', שגם בעולם העשיה אין עוד מלבדו והכל כוחו של השי"ת.

ובסגנון זה יובן מה דאיתא בספה"ק תפארת שמואל (פרשה יז אות א) דסיוס התורה הוא למ"ד והתחלתה הוא צי"ת, וא"כ הציורף 'לב ראשית', כי כן היא המדה במעשי צראשית, ובה אתמר הלכ מבין (ברכות סא), עכדה"ק, והכוונה בזה כדברינו, שנרמז בסיוס התורה והתחלתה ענין האמונה, כי זה היה כל עבודת משה רבינו ע"ה וזה הוא תכלית כל התורה, להמשיך ולהכניס תוקף האמונה גם

[ז] או יאמר, 'לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מורה ראשונה שנלעוו בה ישראל', היינו מלות החודש היא מורה ראשונה שנלעוו בזמן שהיו מכונים בשם ישראל, כי הגה אתמו חז"ל (חולין קא:) לא נקראו בני ישראל עד סיני, והיינו כי אין ישראל עם בלי תורה כדאיתא (ומגלה עמוקות ואתחנן אופן קפו) ישראל נוטריקון י"ש ש"ש ריבוב אצותיות ל'תורה ובמעמד הר סיני אז נעשו עם התורה בצחי' קוב"ה ואורייתא וישראל חד (זה"ק ח"ג עג), וראשית התחלת מעמד הר סיני היה ביציאת מצרים שהיתה על מנת שיקבלו ישראל התורה כמו שאמר הכתוב (שמות ג, יב) בהוציא את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, ואז נלעוו במלות החודש, נמצא שהיא מורה ראשונה שנלעוו בה בזמן שהיו ראוים להיות מכונים בשם ישראל.

'ומה טעם פתח בצראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו', ר"ל משה רבינו ע"ה התחיל התורה בצריאת העולם, עולם העשיה, כדי להמשיך ולהאיר אור האמונה בתוך הבריאה ועולם העשיה, שיאמינו וידעו כי לה' הארץ ומלואה (תהלים כד, א) ר"ל אף הארץ ועולם העשיה הוא לה', שגם שם מאיר אורו ית', וכך לא יסקעו בעולם העשיה וישכחו עי"ז את השי"ת, וכמבואר פעמים הרבה בספה"ק **ישמח ישראל** (פרשה יז אות ב) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו, טז) היינו למען להעלותה למדריגת שמים, והכוונה להעלות את עולם העשיה למדריגת שמים לידע ולזכור שגם שם יש כח השי"ת, וזהו 'מה טעם פתח בצראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו', כי התורה ענינה

בתוך עולם העשיה, ועל זה בא הרמז באותיות
 לב שבה הבינה, כי בינה היא אמונה כמבואר
 בתיקון^ז (ב). אמונה איהי בינה, והיינו כי בינה
 הוא התבוננות, וכאשר מעמיק ומתבונן האדם
 באמת בא להמסקנא שהוא מוכרח לאמונה, כי
 החקר אלוה תמצא (איוב יא, ז). וזהו שתרגס בתרגום
 ירושלמי בראשית בחוכמתא, רמז בזה ג"כ לבחי'
 האמונה, כדאיתא באמונה ובטחון להרמב"ן ז"ל
 (פרק ה) דחכמה ואמונה שניהם מקור אחד להם
 שנאמר (חבקוק ב, ד) ולדיק באמונתו יחיה והחכמה
 תחיה בעליה (קהלת ז, יב).

ועיקר האמונה הוא לידע שאין עוד מלבדו, ובה
מבטלים כל האומות שהן הסטרא אחרא, כדברי
מרן הבעש"ט זללה"ה זי"ע (תולדות יעקב יוסף פר'
 נח אות ג) אחר שידע האדם שאלופו של עולם הוא
 בכל תנועה אז יתפרדו כל פועלי און, וזהו מעלת
 וקדושת ארץ ישראל, דשם מאיר בחי' האמונה
 כאמרם ז"ל (ב"ב קנח): אוירא דארץ ישראל מחכים
 שהוא בחי' אמונה, ומטעם זה אין לאומה"ע
 חלק בארץ ישראל כמבואר בזוה"ק (ח"א עה). דאין
 החיונים שולטים בארץ ישראל עיי"ש, כי מאחר
 שנחגלה אורו ית' שאין עוד מלבדו ממילא הם
 בטלים ומבוטלים.

וזהו 'ששם יאמרו אומות העולם לישראל ליסטים
 אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים
 להם כל הארץ של הקב"ה היא הוא בראה ונתנה
 לאשר ישר בעיניו', ר"ל שנתנה לזרע ישראל עם
 סגולתו אשר המה מאמינים בני מאמינים כדאיתא
 בזוה"ק (שם פה). וקדין לתבשר [אברהם] ללא יעדי
 מניה [האמונה] ומן בני לעלמין, וזהו 'לאשר ישר
 בעיניו', כי מחמת תוקף אמונתם המה בבחי'
 לדיק כאומרו (ישעיה ס, כא) ועמד כולם לדיקים, כי
 אמונה ויסוד שהוא בחי' לדיק הן שנים שהם אחד
 כמו שאמר הכתוב ולדיק באמונתו יחיה, דשניהם
 תלויים במחשבה, ומחמת דקתם המה מכוונים
 ישר כדאיתא (זוה"ק ח"ב ס:). והישר בעיניו לא לדיק,
 ובעבור אמונתם ניתנה להם הארץ שהיא בחי'
 אמונה (עיי' זוה"ק שם ח"א פה. שמשמע כן ש"י היא בחי'
 אמונה עיי"ש).

ונראה שזהו הענין במה לאיתא בזוה"ק (ח"א קג).
 בימנא דהווי ישראל בארעא קדישא אינון הווי משכי
 ברכאן מלעילא לתתא, כי ע"י אמונה ממשיכים
 ברכות ממעל כדאיתא (שם קנט:). איך אמונות רב
 ברכות (משלי כה, כ) לא הוא בר נש דמהימנותא
 דקוב"ה ביה.

נזכר לאמונה ולברכות וכל טוב, אמן כן יהי רצון.

תמצית המאמר

לעיני כל ישראל, היינו שלמד והראה להם לדעת בראשית ברא אלקים, שהבוב"ה הוא קדמון לכל העולם והוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ואין עוד מלבדו, והיינו שהכניס ענין האמונה אצל כל ישראל, שיאמינו 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', שגם בעולם העשיה אין עוד מלבדו והכל כוחו של השי"ת. וזהו הכוונה בצירוף של 'לב ראשית', שנרמז בסיום התורה והתחלתה ענין האמונה, כי זה היה כל עבודת משה רבינו ע"ה וזה הוא תכלית כל התורה, להמשיך ולהכניס תוקף האמונה גם בתוך עולם העשיה, ועל זה בא הרמז באותיות לב שבה הבינה, כי בינה היא אמונה, כי בינה הוא התבוננות, וכאשר מעמיק ומתבונן האדם באמת בא להמסקנא שהוא מוכרח לאמונה, כי החקר אלוה תמצא. וזהו שתרגם בתרגום ירושלמי בראשית בחוכמתא, רמז בזה ג"כ לבחי' האמונה, כדאיתא באמונה ובטחון להרמב"ן ז"ל דחכמה ואמונה שניהם מקור אחד להם שנאמר וצדיק באמונתו יחיה והחכמה תחיה בעליה.

ועיקר האמונה הוא לידע שאין עוד מלבדו, ובזה מבטלים כל האומות שהן הסטרא אחרא, כדברי הבעש"ט זי"ע אחר שידע האדם שאלופו של עולם הוא בכל תנועה אז יתפרדו כל פועלי און, וזהו מעלת וקדושת ארץ ישראל, דשם מאיר בחי' האמונה ומטעם זה אין לאומה"ע חלק

אין ישראל עם בלי תורה כדאיתא במגלה עמוקות 'ישראל' נוטריקון י"ש ש"שים ר"יבוא א'ותיות ל'תורה ובמעמד הר סיני אז נעשו עצם התורה בבחי' קוב"ה ואורייתא וישראל חד, וראשית התחלת מעמד הר סיני היה ביציאת מצרים ואז נצטוו במצות החודש, נמצא שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה בזמן שהיו ראויים להיות מכונים בשם ישראל. 'ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו', ר"ל משה רבינו ע"ה התחיל התורה בבריאת העולם, עולם העשיה, כדי להמשיך ולהאיר אור האמונה בתוך הבריאה ועולם העשיה, שיאמינו וידעו כי לה' הארץ ומלואה ואף הארץ ועולם העשיה הוא לה', שגם שם מאיר אורו ית', וכך לא ישקעו בעולם העשיה וישכחו עי"ז את השי"ת, וכמבואר פעמים הרבה בספה"ק ישמח ישראל (פרשה זו אות ב) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם היינו למען להעלותה למדריגת שמים, והכוונה להעלות את עולם העשיה למדריגת שמים לידע ולזכור שגם שם יש כח השי"ת, וכיון שהתורה ענינה אמונה, לזאת פתח התורה בענין בריאת העולם, כדי להכניס ענין האמונה לתוך עולם העשיה, שידעו ויאמינו שגם שם הכל כוחו של השי"ת.

והתורה נעוץ סופה בתחילתה, לעיני כל ישראל בראשית ברא, פי' שמשה רבינו ע"ה עשה זאת

הכתוב וצדיק באמונתו יחיה, דשניהם תלויים במחשבה, ומחמת צדקתם המה מכונים ישר, ובעבור אמונתם ניתנה להם הארץ שהיא בחי' אמונה. וזהו הענין במה דאיתא בזוה"ק בזימנא דהווי ישראל בארעא קדישא אינון הווי משכי ברכאן מלעילא לתתא, כי ע"י אמונה ממשיכים ברכות ממעל כדאיתא איש אמונות רב ברכות דא הוא בר נש דמהימנותא דקוב"ה ביה.

בארץ ישראל, כי מאחר שנתגלה אורו ית' שאין עוד מלבדו ממילא הם בטלים ומבוטלים. וזהו 'שאם יאמרו אומות העולם לישראל ליסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו', ר"ל שנתנה לזרע ישראל עם סגולתו אשר המה מאמינים בני מאמינים, כי מחמת תוקף אמונתם המה בבחי' צדיק, כי אמונה ויסוד שהוא בחי' צדיק הן שנים שהם אחד כמו שאמר

הוראה למעשה בעבודת ה'

א. משה רבינו ע"ה התחיל התורה בבריאת העולם, עולם העשיה, כדי להמשיך ולהאיר אור האמונה בתוך הבריאה ועולם העשיה, שיאמינו וידעו כי לה' הארץ ומלואה ר"ל אף הארץ ועולם העשיה הוא לה', שגם שם מאיר אורו ית' וגם שם יש כח השי"ת.

ב. התורה נעוץ סופה בתחילתה, לעיני כל ישראל בראשית ברא, היינו שמשה רבינו ע"ה למד והראה להם לדעת בראשית ברא אלקים, שהבוב"ה הוא קדמון לכל העולם והוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ואין עוד מלבדו, שהכניס ענין האמונה אצל כל ישראל, שיאמינו 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', שגם בעולם העשיה אין עוד מלבדו והכל כוחו של השי"ת.

ג. סיום התורה הוא למ"ד והתחלתה הוא בי"ת, וא"כ הצירוף 'לב ראשית', כי בינה היא אמונה, והיינו כי בינה הוא התבוננות, וכאשר מעמיק ומתבונן האדם באמת בא להמסקנא שהוא מוכרח לאמונה, כי החקר אלוה תמצא.

ד. עיקר האמונה הוא לידע שאין עוד מלבדו, ובזה מבטלים כל האומות שהן הסטרא אחרא, כדברי מרן הבעש"ט זי"ע אחר שידע האדם שאלופו של עולם הוא בכל תנועה אז יתפרדו כל פועלי און, וזהו מעלת וקדושת ארץ ישראל, דשם מאיר בחי' האמונה, ומטעם זה אין לאומה"ע חלק בארץ ישראל כמבואר בזוה"ק דאין החיצונים שולטים בארץ ישראל עיי"ש, כי מאחר שנתגלה אורו ית' שאין עוד מלבדו ממילא הם בטלים ומבוטלים.

ה. אמונה ויסוד שהוא בחי' צדיק הן שנים שהם אחד כמו שאמר הכתוב וצדיק באמונתו יחיה, דשניהם תלויים במחשבה, ומחמת צדקתם המה מכונים ישר כדאיתא והישר בעיניו דא צדיק, ובעבור אמונתם ניתנה להם הארץ שהיא בחי' אמונה וזהו 'ונתנה לאשר ישר בעיניו'.

ו. מה דאיתא בזוה"ק בזימנא דהוו ישראל בארעא קדישא אינון הוו משכי ברכאן מלעילא לתתא, כי ע"י אמונה ממשיכים ברכות ממעל כדאיתא איש אמונות רב ברכות דא הוא בר נש דמהימנותא דקוב"ה ביה.

לקראת שבת בראשית מברכים מרחשון לכו ונלכה הכנה לשבת קודש במשנת החסידות ורבוה"ק זי"ע

'אור האמונה'
מכת התבוננות בבראשית ונעילת חודש תשרי

ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל

להיהפך לפרה, האמנם כדאי?!

היה זה בליל אחד מן לילות החורף הארוכים והקפואים, בבית מדרשו של הרה"ק בעל 'צמח צדק' מליובאוויטש זי"ע שרר חום נעים, האש בערה באח, ונרות בית הכנסת הפיצו את אורם הבהיר כשהלהבות מרקדות ע"ג כוסות השמן הנוצצות.

בזוית בית המדרש ישובים היו החסידים ל"פארברענג" ושוחחו על עניינים העומדים ברומו של עולם, ענייני חסידות עמוקים וענייני עבודה נעלים ונשגבים. תחת אחד השיחים שח אחד החסידים לחבריו המקשיבים ואמר:

"שמעו נא חבריי היקרים. ביום עש"ק האחרון נזדמן לי וראיתי את כבוד קדושת מרן רבינו יוצא מבית הטבילה אחר הטבילה של ערב שבת קודש. מה אומר ומה אדבר, פני להבים שכאלו לא ראיתי על פניו הק' אפילו בשבתות וימים טובים עצמם, ומראהו כמלאך ה' צבקות".

החסידים שמעו ותיפעם רוחם, לא ארכו כמה שעות ותעבור הרינה בליובאוויטש שכדאי הם פניו של רבינו הצמח צדק לראותם אחר הטבילה של ע"ש. ואכן בע"ש הבא כבר המתינו בחוץ קבוצה נכבדה מהחסידים בקוצר רוח לראות את הרבי יוצא ופניו מבהיקות באור השבת.

הצמח צדק בקדושתו הרגיש בדבר ויצא לו דרך פתח צדדי, ומיד שלח את המשמש להזהיר את החסידים שמכאן והלאה לא ימתינו לו אחר הטבילה בע"ש, ולא יעקבו אחריהם לראותו בשעה זו. החסידים שמעו ולבם נפל בקרבם, אך את פקודת הרבי שמרו.

עברו כמה שבועות והחסידים ישובים שוב לאסיפת מרעים לדבר מעניינים מכבשונה של חסידות. והנה פותח אחד מהחברים ואמר:

"אחים יקרים, הנה ממול בית הטבילה של הרבי ישנו פתח בקר ושם רועים פרות. והם... הם זוכות לראות את הרבי בכל ע"ש אחר המקווה יוצא ופניו כמלאך ה' משרת. ואנחנו לא זכינו. הלוואי"

סיים את דבריו בקול בוטח ודפק על השולחן, "הלוואי והייתי פרה! או אז הייתי זוכה לראות את הרבי בשעה נעלית זו".

"עד כאן", ענה לעומתו אחד החסידים!!! "אכן דבר נשגב הוא לראות הרבי אחר המקווה של ע"ש, אבל לא כדאי להיות בשביל זה בעל חי ההולך על ארבע אשר לא דעת ושכל לו!" "בוודאי שכדאי" מתערב חסיד אחר, "בוודאי שכדאי להיות פרה בשביל לראות את הרבי". כאן התפתח ויכוח בין החסידים, האם כדאי להיהפך לפרה כדי לראות את הרבי אחר המקווה או לא. זה אומר בכה וזה אומר בכה.

בלהט הויכוח הופיע בביהמ"ד החסיד הנודע ר' הלל מפאריטש זצ"ל, ושאל את החסידים על מה הוויכוח הסוער? החסידים שטחו את הויכוח האם כדאי להיות פרה כדי לראות את הרבי בע"ש אחר המקווה או לא. ובקשו מר' הלל שיכריע ביניהם הצדק עם מי.

נענה ר' הלל ואמר: "אכן כדאי להיות פרה כדי לזכות לראות את הרבי אחר המקווה של ע"ש. --- אך בתנאי אחד" - הוסיף בזקירת אצבע למראה פניו הזורחות של החסיד שבעמדתו צידד:

"בתנאי שמיד אח"כ חוזרים להיות אדם ולוקחים את המעלה הזו ועושים עמו דבר להתעלות בעבודת ה' ובקדושה. אך אם נשארים כפרה, מה התועלת בראיית פני הרבי?"...

כלפי מה הדברים?:

הנה עברנו ימים נעלים וקדושים. ר"ה, עשי"ת, יוהכ"פ, חג הסוכות ושמחת תורה. שעות רבות של קורת רוח רוחנית והתעלות דקדושה. אך כל נישאר כפרה סוררה, ונחזור לאבוס כבראשונה. כדי לשמר את רגשי קודש אלו עלינו להכניסם לחי המעשה ולהכניסם לתורה ועבודה ויר"ש בחיי השגרה להיות להם קיום עולמי.

ועל כך נרחיב בס"ד במאמרנו כאן לקראת שבת מברכים חודש מרחשון:

פתח לנו שער בעת נעילת שער

שבת בראשית הבעל"ט הוא נעילת מועדי חודש תשרי - ימים מלאים בעבודת ה', בתשובה מיראה ואהבה, ותקיפי במצוות ומעשים טובים... ורמזו הצדיקים זי"ע את מה שאנו מבקשים ביל שבת קודש (בזמר האריז"ל) **"יהא רעוא קמיה דתשרי על עמיה"** יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שחודש תשרי יתלווה עמנו ויחול עלינו כל השנה הבעל"ט אכי"ר.

הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זי"ע מדייק בספרו יערות דבש על הכתוב (ויקרא כג, מב): 'בסוכות תשבּו שבַּעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסּוּכוֹת'. כי לכאורה אינו מובן כפל הלשון? וגם למה פתח הכתוב בלשון נוכח - 'תשבּו' ואחר כך בלשון נסתר - 'ישבו'?

ומבאר: שאמנם כל ישראל צריכים לשבת בסוכה שבעת ימים, אבל **כל האזרח בישראל** – אלו הצדיקים, הם ישבו בסוכות לא רק שבעת ימים אלא כל השנה כולה, כי לכללות עם ישראל דירת העראי היא רק שבעת ימים, אבל 'האזרח בישראל' כל השנה כולה דירתם דירת עראי וחוסים תמיד רק בצילא דמהימנותא קדישא.... וכך גם פירשו בספרים הקדושים את דברי הגמרא (סוכה כח:) **"כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי"** – כלומר הקב"ה נתן לנו את שבעת ימי הסוכות כדי שנקבע בהם בלבנו שהסוכה שהיא עראי תהיה אצלך קבע לכל חייך!!!

את מסכת סוכה מסיימים עם המעשה של משמרת בלגה שהיו חולקים לעולם בדרום, וקבעו את טבעתה וסתמו את חלונה, וכך אמרו שם בגמרא בטעם הדבר:

ת"ר מעשה במרים בת בילגה שהמירה את דתה ונישאת לסרדיוט (שר) אחד ממלכי היוונים. וכשנכנסו יוונים להיכל נכנסה עמהם, והיתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח ואמרה, לוקוס לוקוס (זאב זאב), עד מתי אתה מכלה ממונם של ישראל [שמביאים אליך קרבנות], ואין אתה עומד עליהם עכשיו כשהם בשעת הדחק, וכששמעו חכמים בדבר לאחר שגברו החשמונאים, קנסו את כל המשמרת שלה, וקבעו את טבעתה ברצפת העזרה [ששם היו שוחטים את הקרבנות ולכל משמרת היה טבעת בפני עצמו], ולא יכלו להשתמש בה, ונצרכה להשתמש בשל אחרים, ועוד קנסו אותה שסתמו את חלונה בבית החליפות (סכינים) שבה היו מכניסים את הסכינים. ויש אומרים שקנסו את משמרת בלגה משום שהיו שוהים ומתעכבים מלכוד בזמן שהיו צריכים לשמש במקדש, ומשום שהראו שאין העבודה חביבה עליהם קנסו אותם.

והקשו שם בגמרא, בשלמא למ"ד משמרתה שוהה לבוא, מובן מדוע קנסו את כל המשמרת, אלא למ"ד משום שביילגה המירה את דתה וכו', מדוע קנסו את כל המשמרת? ותוצו, משום דשואת דינוקא בשוקא [דבריו של תינוק בשוק] הם מה ששמע או מאביו או מאמו, ולכן קנסו את אביה. ואביי תירץ משום אוי לרשע ואוי לשכנו.

געוואלד געשריגן! אזוי הענדיגט מען א מסכתא – כך מסיימים מסכתא, ובפרט מסכת סוכה המסכת של זמן שמחתנו... וכי לא מצאו חז"ל במה לסיים אלא מאורע קשה כזה? מדוע לא סיימו בתיאור של שמחת בית השואבה אשר מי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה בימיו? או בתיאור קרבנות החג המובא שם בגמרא קודם לכן או בשאר דברים משמחי לב ומאירת עינים, כלום חסר דבר בבית המלך?

וכיון שכל דברי חז"ל מכוונים היטב הדק, בודאי רמזו בזה דבר גדול, ובאו ללמדנו וויי אזוי גיזענגט מען זעך פון די סוכה – איך צריך לסיים את חג הסוכות...

לשם כך יש להתבונן במשנה האחרונה של המסכת:

במשנה שם שנינו שאת לחם הפנים היו מחלקים בשבת למשמר הנכנס ולמשמר היוצא, לכל אחד מהם שש חלות (ורבי יהודה חולק ואומר שמשמר הנכנס נוטל שבע והיוצא חמש). ועוד דין אמרו בזה:

הנכנסים חולקים [למשמר הנכנס היו מחלקים את לחם הפנים] בצפון העזרה שהוא מקום חשוב יותר, והיוצאים חולקים בדרום שהוא הצד החשוב פחות יותר, ואילו משמרת בלגה לעולם חולקת בדרום בין בכניסתם ובין ביציאתם.

בטעם הדבר שהנכנסים חולקים במקום חשוב יותר כתב הרמב"ם (בפיה"מ) שהנכנסים חשובים יותר, והרמב"ם סתם ולא פירש למה הנכנסים חשובים יותר. והניח למהר"ל שיבאר את דבריו, וכך הוא ביאורו הנורא והנפלא:

כיון שהנכנסים מוחם ומחשבתם בעבודת המקדש שעומדים להתחיל מעכשיו עד לשבת הבאה, נמצא שבמחשבתם הם כבר בעבודתם ולכך הם חשובים, ואילו היוצאים כיון שעומדים לצאת מחשבתם בחוץ, הרי הם נחשבים כאילו שהם כבר עתה בחוץ...

וזהו ממש כדברי הבעש"ט הק' דלעיל, במקום שמחשבתו של אדם שם מקומו - לדברי המהר"ל הפירוש שהוא כבר כאילו נמצא שם בפועל...

על פי דברי המהר"ל מובן למה משמרת בלגה חולקת לעולם בדרום, דכיון שמשמרתה שוהה לבוא הראו בזה שאין העבודה חביבה עליהם, וממילא גם כשנכנסו למקדש כבר היתה ראשם בחוץ, ולכן קבלו את חלקם בכניסתם בדרום כמו שקיבלו כל המשמרות היוצאות, וייל דער קאפ איז נישט דא - בכניסתם הם כבר נחשבו למשמרת היוצא... נורא ואיום!

כעין זה יש דבר שמועה בשם הגר"ח מבריסק זי"ע מדוע בליל יום הכיפורים לאחר שאכלו כל היום אומרים ברוך שם כבוד מלכותו בקול רם כמלאכים, ואילו במוצאי יום הכיפורים לאחר שבאמת דמינו כמלאכים אומרים בשקט, והשיב, כי בכניסת יום הקדוש המח והמחשבה של האדם תפוס בקדושת היום, ובזה אנו דומים למלאכים, ואילו במעריב של מוצאי היום הראש כבר בחוץ...

הוא אשר דברנו לאמר, את חג הסוכות בפועל אמנם כבר סיימנו בחסדי השי"ת, אבל המח והמחשבה והשתוקקות הלב צריכים להיות חבוקים ודבוקים בצילא דמהימנותא בצילא דקוב"ה, וכן בצילם של אבותינו הקדושים בעלי האושפיזין אברהם יצחק ויעקב ועוד, שאנו מתחילים זה עתה ללמוד בשעטו"מ את הליכותיהם והנהגותיהם בספרם חומש בראשית... הנקרא - "ספר הישר" (עבודה זרה בה). שעל ידם אנו צריכים ליישר אורחותינו, וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה - וחייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב... וכך אנו נפרדים ממסכת סוכה שלנו דהאי שתא, לא כאותם שהולכים ואחוריהם אל הסוכה, ומפטירים בשפה רפה איי איי, דער סוכות איז שוין אריבער - חבל שכבר עברו ימי החג הנפלאים... לא ולא, דער סוכות איז נישט אריבער, דער סוכות איז גיווען און מיר נמען היעם מיט... אנחנו צריכים לצאת עם הפנים אל הסוכה ולומר, מיר בלייבן מיט די סוכה, אנו לי-ה ולי-ה עינינו...

וכאן הבן שואל, איך נשארים באמת עם הסוכה, עם צילא דמהימנותא קדישא, ועם כל השבעה רועים?!

שבת לה' כשם שנאמר בשבת בראשית

מלבד ההשתוקקות לימים הגבוהים כפי הנתבאר לעיל, יש לדעת שאין לנו שיעור רק התורה הזאת! רק על ידי דביקות בתורה והליכות עולם כפי התורה נוכל לזכות להיות שריו כל השנה כולה בצילא דקוב"ה, כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, ובכל מקום שיש תורה שם יש השראת השכינה, ושם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, וזולת זה הכל הבל! חיים גשמיים בלי תורה אינם חיים אמיתיים אלא חיים מדומים, חיים של אדם שאין לו כבר נשמה באפו ואינו חי אלא מתוך הנשמה מלאכותית רח"ל...

ודביקות בתורה פירושו דביקות באמונה, כדברי המדרש 'ואמונה מאד' זו תורה, וכדברי הזה"ק: תורה אידיא אמונה ואמונה אידיא תורה.

וביתר ביאור כותב הרה"ק בעל התולדות יעקב יוסף זי"ע (פרשת וילך) שהיה אפשר לאדם לחשוב דענין לימוד התורה וידעתה הוא דבר אחד, ויש גם ענין האמונה בהשי"ת ועבודת ה' וכיוצא שהוא דבר נפרד מלימוד התורה. וזהו שהביא רשיז"ל בראשית דבריו בפירושו על התורה: אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ'החודש הזה לכם', ששם הוא התחלת ההלכות והדינים. לזה אמר דלא כן הוא, אלא 'כח מעשיו הגיד לעמו', שהתורה מתאחדת יחד עם האמונה, והתורה והאמונה והעבודה הם דבר אחד, ולא עוד אלא שהעיקר הוא ללמוד מדרכי האבות המעשים טובים והמדות טובות, ואחר כך יכולים להתחיל התורה והמצוות, ועל כן התחיל מ'בראשית'!...

כדי לבוא אל תורה ואמונה כאחד יש להתבונן היטב בעומק המשמעות של 'שבת בראשית' וכפי שכותב רבינו זי"ע במאמרו (אות ז):

משה רבינו ע"ה התחיל התורה בכריאת העולם, עולם העשיה, כדי להמשיך ולהאיר אור האמונה בתוך הכריאה ועולם העשיה, שיאמינו וידעו כי לה' הארץ ומלואה (תהלים כד, א) ר"ל אף הארץ ועולם העשיה הוא לה', שגם שם מאיר אורו ית', וכך לא ישקעו בעולם העשיה וישכחו עי"ז את השי"ת, וכמבואר פעמים הרבה בספה"ק ישמח ישראל (פרשה זו אות ב) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו, טז) היינו למען להעלותה למדריגת שמים, והכוונה להעלות את עולם העשיה למדריגת שמים לידע ולזכור שגם שם יש כח השי"ת, וזהו 'מה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו', כי התורה ענינה אמונה כאמרם ז"ל (שוחר טוב תהלים קיט) על הפסוק (תהלים קיט, קלח) ואמונה מאוד אמונה זו תורה, לזאת פתח התורה בענין בריאת העולם, כדי להכניס ענין האמונה לתוך עולם העשיה, שידעו ויאמינו שגם שם הכל כוחו של השי"ת.

וזהו שאמר בקדשו כ"ק אא"ז הגה"ק מרן אדמו"ר רבי פייבל' מגריצא זצלה"ה זי"ע (ישמח ישראל פרשה זו אות ג) התורה נעוץ סופה בתחילתה, לעיני כל ישראל

בראשית ברא, פי' שמשה רבינו ע"ה עשה זאת לעיני כל ישראל, היינו שלמד והראה להם לדעת בראשית ברא אלקים, שהבוב"ה הוא קדמון לכל העולם והוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ואין עוד מלבדו, ולפי האמור המכון הוא, כי 'לעיני כל ישראל' רומז לאמונה, בבחינת וכל העם רואים את הקולות (שמות כ, טו), שמבואר בספה"ק בני יששכר (סיון מאמר ה אות יט) הכוונה שהיתה אמונתם חזקה כל כך כאילו ראו בעינים בחוש הראות, וזהו 'לעיני כל ישראל' היינו שהכניס ענין האמונה אצל כל ישראל, שיאמינו 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', שגם בעולם העשיה אין עוד מלבדו והכל כוחו של השי"ת.

רבינו זי"ע מדבר לכאורה במדריגה גדולה מאד של אמונה מדריגה של ידיעה האמיתית שאין עוד מלבדו ולא יראה שום מציאות בעולם זולת מציאות הבורא ית"ש... זו אמנם הידיעה והאמונה האמיתית, והיא ראשית האמונה של י"ג עיקרי האמונה: אני מאמין באמונה באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא 'לבדו' עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ואמנם האמנתי כי אדבר - ופירשו הצדיקים שצריך לדבר הרבה מעניני אמונה ובכח הדיבור נכנסים הדברים אל הלב, אבל בפועל היא אחת העבודות הקשות שבמקדש, וכדברי כ"ק מרן הישמוח ישראל זי"ע (פרשת ויצא אות ב) בביאור דברי הגמ' (שבת קיח:) שקר מקרבן מיליה - היינו שהשקר קרוב ושכיח לכל אחד בעוה"ר, כי היצה"ר ועוה"ז עלמא דשיקרא קרובים לעיני בני אדם, והיצ"ט ועולם הבא עלמא דקשוט רחוקים מעיני אדם. ובפרשת פקודי (אות א) כתב עוד שעוה"ז הוא עלמא דשיקרא, והאדם בעוה"ז אף אם נדמה לו שידוע בעצמו שלא תיקן ולא עשה מאומה, זהו רק דמיון, אבל האמת הוא שבדעתו ודמיונו שעשה כל מה שמוטל עליו לעשות...

ברם! בחיזוק האמונה במחשבה ובדיבור - ובמעשה כך יתפרדו ממנו כל פועלי און ויזכה לבוא יותר ויותר לאמונה שלמה ואמיתית, וכפי שכותב רבינו בהמשך מאמרו הק':

ועיקר האמונה הוא לידע שאין עוד מלבדו, ובזה מבטלים כל האומות שהן הסטרא אחרא, כדברי מרן הבעש"ט זצלה"ה זי"ע (תולדות יעקב יוסף פר' נח אות ג) אחר שידע האדם שאלופו של עולם הוא בכל תנועה אז יתפרדו כל פועלי און, וזהו מעלת וקדושת ארץ ישראל, דשם מאיר בחי' האמונה כאמרם ז"ל (ב"ב קנח:) אורא דארץ ישראל מחכים שהוא בחי' אמונה, ומטעם זה אין לאומה"ע חלק בארץ ישראל כמבואר בזוה"ק (ח"א עה.) דאין החיצונים שולטים בארץ ישראל עיי"ש, כי מאחר שנתגלה אורו ית' שאין עוד מלבדו ממילא הם בטלים ומבוטלים.

וכל שבת ושבת איהי רזא דמהימנותא - סוד האמונה, כלומר שבכח קדושת השבת נכנסים יותר ויותר אל תוך פנימיות האמונה, ולכן נחשב כל שבת לבחינת "שבת בראשית" כמו שכתב רש"י ז"ל (פ' בהר) על הכתוב ושבתה הארץ שבת לה'. כשם שנאמר בשבת בראשית, ומכאן למדו בספרים הק'

שכל שבת הוא בחינת שבת בראשית, ואם כל שבת הוא רק בחינה של שבת בראשית א"כ מה גדול כוחה של שבת בראשית גופא?!

ה"חידושי הרי"ם" זי"ע אמר: דאיתא בזוה"ק כי במילת "בראשית" הראה הקב"ה על ע' תרעין לאוריינא (שבעים שערים לתורה). הוי אומר שמילת בראשית נמשך הפנים לכל התורה. כמו כן ב"שבת בראשית" נפתח פנים לכל התורה, ולכני ישראל הדבקים בתורה נמשך הפנים לכל אחד מישראל משבת בראשית למשך כל ימות השנה.

עוד מבואר בספה"ק על גודל מעלתה של שבת זו 'שבת בראשית' לפי הידוע שכפי הנהגת האדם בששת ימי המעשה כך היא השבת שלו, בסוד זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו [עיי' ישמח ישראל פ' בראשית אות ב ואכמ"ל בזה], והנה כל השבתות תלויים בהנהגה של ימי המעשה, אבל בשבת בראשית הראשונה כאשר עדיין אדם אין לעבוד את האדמה, לכן קיבלה שבת בראשית את השפעתה משבת העליונה שבת עילאה, וכך נקבע לדורות ששבת בראשית מקבלת את השפעתה משבת עילאה, וכל שבתות השנה מקבלים השפעתה משבת זו!!!

זאת ועוד אחרת, הרי הימים שקדמו לשבת זו הם הושענא רבה ושמיני עצרת עם שמחת תורה ואסרו חג [שגם הוא מעלתו גדולה במאד קמו שכתב הרה"ק רבי דוד טאלנער זי"ע (מגן דוד לאסרו חג של סוכות) שענין אסרו חג הוא כדי להשהות המוחין של היו"ט לכל השנה] ונמצא שההכנות לשבת זו בא גם על ידי הימים הגדולים הללו שכל אחד מהם כדאי לעצמו, ומשום כך כמה צריך להיות זריז ונשכר משבת זו, והחכם עיניו בראשו נישט פארשלאפן דעם שבת!!!...

זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

כידוע מדברי המהר"ל שלמות על קידוש ה' היא מדריגה גדולה מאד, אבל לחיות על קידוש ה' היא מדריגה גבוהה הרבה ביותר. כדי להתייחד עם קוב"ה ביחודא שלים בבחינת 'חבוקה ודבוקה בך' אין צריך בדוקא למות בשביל זה, אפשר וגם ראוי ורצוי וחביב ומרוצה ומקובל ביותר לחיות עם הקב"ה ביחודא שלים... אחד המקרים הממחישים את זה ביותר הוא 'שבת בראשית', ונקדים את המקרה הפחות רצוי, והוא המיתה על קידוש ה' במסירות נפש...

בספר הנה ימים באים מסופר על אחת הזוועות שנאלצו היהודים לעבור במחנה בימי השואה רח"ל, טרבלניקה היתה אחד ממחנות הריכוז האכזריים ביותר, ובו נטבחו כ- 800,000 יהודים תוך פחות משנה, ביניהם כ"ק מרן רבינו האדמו"ר בעל עקידת יצחק הי"ד זי"ע. הגרמנים לא הסתפקו רק בהרג הגופני הם רצו להנמיך ולהשפיל את היהודים מבחינה רוחנית עד עפר.

אחת משיטותיהם הנלוות להשגת מטרה זו היתה תליית הפרוכת של ארון הקודש בפתח תא הגאזים. הם רצו כי בשעה שיכנסו היהודים לתאי הגזים יראו את הכתובת 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו' וברגעי חייהם האחרונים יגיעו לידי ניאוף וחרוף רח"ל.

לאמיתו של דבר גרם הדבר להשפעה הפוכה, הרעיון השטני השיג תועלת רוחנית עצומה, כי כאשר היהודים, ואף המתבוללים ביותר, ראו לנגד עיניהם את הפרוכת עם הכתובת 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו' התעוררו רבים מהם מבחינה רוחנית, עד כדי כך שהם נכנסו לתאי הגזים בשירה ובריקודים! הם האמינו בפירושו הפשוט של הפסוק, והכירו בכך שהם אכן נכנסים בשער המוביל אל ה'.

לפנינו דוגמא נוראה ונשגבה של קידוש ה' באמצעות המוות, ולפלא גדול שאפילו היהודים הנמוכים ביותר המתבוללים רח"ל האירו את עיניהם מקול הקורא - מכח הקריאה של 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו'...

אך ישנה דרך נוספת לקדש את שמו בחיים חיותו, לקבל עליו עול מלכות שמים ולמסור נפשו ורצונו לשמו ית' מקול הקורא של זה השער לה' צדיקים יבואו בו' ואין ספק שהוא גדול יותר...

הרה"ק בעל נועם אלימלך מליז'ענסק זי"ע מפרש (ליקוטי שושנה ד"ה פתחו) את מאמר הכתוב 'פתחו לי שערי צדק אבוא בם אודה י-ה זה השער לה' צדיקים יבואו בו. דזה גופא השער לה' אשר צדיקים יבואו בו, דהיינו עצם הדבר שמבקש בכל עת פתחו לי שערי צדק, דהיינו שמדמה בנפשו שעדיין עומד בחוץ, וצריך להתחנן שיפתחו לו את השער...

כ"ק מרן רבינו הישמח ישראל זי"ע כותב, שעל ידי השבת יודע האדם שהוא עדיין בהתחלה. ובכל שבת נעשה כבריה חדשה וכקטן שנולד והוא העת להתחיל מחדש דרכו בעבודת השי"ת, וכח זה בא משבת בראשית, ולכן נקרא כל שבת נקרא 'שבת בראשית'.

הידיעה והאמונה כי אף שבאנו אל חודש תשרי כפגרים מתים בלא גידים ועצמות רוחניים, ובחודש זה הקב"ה עשה אותנו בריה חדשה בפועל ממש, ועתה בשבת בראשית אנו מתחילים הכל מחדש מיט א פרישקייט און א געובנקייט - בהתרוממות רוח ונפש מקול הפרוכת על גבי הטרבלינקה של כל אחד ואחד עם היצר הרע שלו המבקש בכל יום להמיתו הקורא לו 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו' אתה אמנם מרגיש את עצמך כעומד בשער, דע לך כי זה ודוקא זה, הוא השער שצדיקים יבואו בו, ובידך להצטרף מעתה **בשבת בראשית** לעדת הצדיקים שחיהם חיים, חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים - א לעבן פון תורה מיט יראת שמים, ונקבל על עצמנו **לחיות** במסירות נפש ורצון להקב"ה, או אז נרגיש בקרבנו באמת ובתמים את התחיית המתים והנרדמים בתרדמת הבלי הזמן שזכינו לה בחסדי ה' בחודש תשרי, רוח חדש ולב חדש יתעורר ויפיח בנו ונזכה לחיים מתוקנים בבריות ושלוות הנפש...

התעוררות להתחלת התורה ולקראת קריאת פרשת בראשית

בספר חיים להגה"ק רבי חיים פאלאג'י זי"ע (סימן לו) כתב וזה לשונו: קבלה בידינו: כפי מה שמתנהג האדם בי"ב ימים הראשונים של מוצאי החג – כן יהיה תמיד מראשית השנה ועד אחרית שנה, ומנהג חסידים הראשונים להתקדש עצמם ביותר בקדושת מחשבה דיבור ומעשה מיום שמחת תורה עד י"ב יום אחר החג – לעומת י"ב חדשי השנה וכו' והוא סגולה נפלאה להיות לעושה אלה עזר מהשי"ת תמיד כל הימים מראשית השנה ועד אחרית השנה, וכל אשר יעשה יצליח הן בתורה הן בחסידות והן בכל משא ומתן!

וכן אפשר לראות כח קדושת ימים אלו על פי המסופר בספר נחמיה (לא, יב) ובמס' יומא (סט:): שבימים אלו מכ"ד תשרי עד סוף תשרי ביטלו אנשי כנסת הגדולה את היצה"ר של עבודה זרה, והחלישו את כח יצה"ר דגילוי עריות שנמסרו לידיהם לאחר ג' מעת לעת של תעניות!

וכך כותב גם החיד"א בספרו עבודת הקודש (מורה באצבע סי' ט סעי' לה"ק) צו וזירוז לימים שאחרי החג לסימא טבא לכל השנה, וזה לשון קדשו:

"אחר החג ובחודש חשון יתאמץ ביראת שמים ותלמוד תורה לשמה, כי הוא תחילת השנה, והוי סימנא טבא לכל השנה, ועתה כי קרוב הוא לעשרת ימי תשובה, צריך להורות ולהראות כי כל מה שעשה לא היה לפני ח"ו, ואם עתה יתחיל לפרוק עול ויתרשל מעבודת ה', לא לרצון יהיה ח"ו, לכן אדרבא יעשה סימן טוב לכל השנה, ירוץ כגבור בעסק התורה והמצוה כיד ה' הטובה עליו"

אבל הכוח המיוחד ביותר מימים אלו נמצא בשבת בראשית הבעל"ט שבה מתחילים שוב את סדר פרשיות התורה הקדושה! כפי שיבואר.

חתן בראשית - מזל טוב מזל טוב

אה! גיוואלדיג! אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו! בשעה טובה ומוצלחת אנו זוכים להתחיל את התורה מבראשית, יש שהוזילו הון רב כדי לזכות בשם התואר הנכסף של 'חתן בראשית' אבל בשבת זו הבעל"ט – שבת בראשית, כאשר הכתר תורה מונחת בקרן זווית, כל הרוצה לבוא ולישול יבוא וישול ויתעטר בנזר תפארה של "חתן בראשית" וכיון שלכל אחד מישראל יש חלק ואות בתורה נמצא שאין לך אדם מישראל שאינו מוכתר בכתר "חתן בראשית"... וצריכים אנו לברך ולאחל לכל אחד מקרב לב בשפה ברורה ובנעימה ברכת מזל טוב, שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד בקשר של קיימא לעולמי עדי...

ירח האיתנים חודש תשרי - החודש דתקיפי במצוות, החל מראש השנה היום של הרת עולם, עשרת ימי תשובה ויום הקדוש יום הכיפורים, והישיבה בצילא דמהימנותא, ומה שהתעכבו עוד יום אחד בהדי מלכא בלחודוהי, וכל מה שביניהם, הכל חוזר וניעור בכח קריאת פרשת בראשית המעוררת את הזמנים המקודשים והנעלים, וכדברי רבינו כ"ק מרן רבינו הישמח ישראל זי"ע (בראשית א) בלשונו הקדוש:

אורייתא וישראל וקוב"ה חד הוא, היינו שכמו שאי אפשר להשיג ערך שמו יתברך שהוא אין סוף, ותכלית הידיעה שלא נדע, כן אי אפשר להשיג ערך שכל אלקי שהיא התורה הקדושה דברי אלקים חיים, וארוכה מארץ מדה, וכמו כן ישראל, היינו שכל אחד מישראל יש לו חלק אלקי שנפח באפו, ומאן דנפח מתוכו נפח, וזה הניצוץ לא יכבה לעולם, ואף על פי שחטא ישראל הוא, היינו החלק אלקי שהוא נקרא חלק יעקב, בריח התיכון המבריא מקצה אל קצה, אין סוף ואין לו שיעור לא למעלה ולא למטה ח"ו, ואין שום בריה יכולה להשיג תוכן נקודה הפנימית שבלב ישראל, בלתי הבוחן לבות וכליות, בחינת אני ה' חוקר לב בוחן כליות...

ולזה אף אם ידמה בעיני ישראל שחלילה אפס תקוה, אחרי שכבר עברו הימים נוראים וימי הסוכות ושמיני עצרת ושמחת תורה ועדיין לא שב והוא מבחוץ מהקדושה, יחזק את עצמו שלאיש ישראל ולחלק ה' שבקרב אין סוף ואין שיעור למטה ח"ו, ותמיד העת להתחיל בחינת בראשית, ולכך מתחילין מיד אחר הימים הקדושים בראשית, ונעוץ סופה בתחילתה, וכבר כתבנו למעלה כל כמה שנתעלה בקדושה יהיה מעט בעיניו, ויעלה בכל [פעם] יותר בהתחלה חדשה בחינת ראשית.

זאת ועוד אחרת! כל העבודה של חודשי אלול - תשרי הכל בכל מכל כל הוא הכנה לקראת פרשת בראשית !!! כן איתא בשפת אמת (סוכות תרמ"א ד"ה וכתוב וחג האסיף) עה"פ 'גיבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו' שרק אחרי שיש בחינה של גיבורי כח עושי דברו - רק לאחר כל המצוות מעשיות שמקיימים בירח האיתנים שהוא איתן במצוות, רק אז יכולים להגיע למצב שכבר אפשר "לשמוע בקול דברו" להבין בפרשיות התורה החל - ובעיקר מפרשת בראשית!

וכן כתב בספר דרכי תשובה על יור"ד: שבכל שנה ושנה לאחר עבודת הימים הקדושים של חודש תשרי זוכים לקבל מתנה נפלאה, שהתורה הקדושה מקבלת אז פנים חדשות מאירות, ופסוקי התורה הקדושה שמתחילים אותם אז מחדש נכנסים עכשיו בנפש האדם באופן מאיר ומחודש! ומביא שם בשם האריז"ל שהטעם בזה הוא כיון שכל העבודות בחודש תשרי מתקנים את חטא עץ הדעת [ואיתא בשם משמואל (פ' חקת) שאותו ארס שנכנס בגוף האדם לאחר חטא עץ הדעת - הוא זה שמעכב ומפריע להשגות בתורה הק']. וזה הוא הבחינה של להט החרב המתהפכת שהניח השי"ת בפתח הגן שמונעת מהאדם לחזור למקומו הראשון בגן עדן ועל ידי עבודות השופר בר"ה, והאכילה בערב יוה"כ, ותענית יוה"כ, והישיבה בסוכה, ונטילת הד' מינים, כל אחד מאלו מקדשים ומטהרים את נפש האדם ומקדשים את לבו, כי בעבודות האלו מפרידים את הרע מתוך הטוב,

והנפש מתבחרת והדעת נתקן מהשפעת אותו חטא, ולכן פסוקי התורה מאירים אז באדם בהארה חדשה ובהבנה חדשה.

ובעומק המכוון בדבריהם יש לומר: דהנה על הכתוב (בראשית ב, ח) 'ויטע ה' אלוקים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר' איתא בתיקון"ז (סוף תיקון כ"א) שהכוונה לג"ן פרשיות התורה שקורין בשבתות מבראשית ועד וזאת הברכה! [החיד"א בשם הגדולים מערכת ספרים ג' מבואר שמה שרואים שיש ג"ד פרשיות ולא ג"ג. מכיון שרק לפעמים צריך להפריד נצבים מוילך אבל הם בעצם פרשה אחת, ובשם מהר"ש אבוהב הקדמון מביא תירוץ נוסף: שלשון התיקון"ז "גן סדרי אורייתא דקרינן בשבתא" ובאמת הפרשיות שקורין בשבת הם רק ג"ג שהרי וזאת הברכה קורין בשמחת תורה ולא שייך דוקא לשבת]

ומבאר מרן הבעש"ט הק"ז ע"ע כוונת התיקון"ז: שאותם ג"ן פרשיות שייכות לשבת קודש שנקרא במס' ברכות "עדן" ו"מקדם" פירושו שכבר קודם בריאת העולם התעדה הקב"ה באלו הפרשיות, כדכתיב "ואהיה אצלו שעשועים יום יום", ואותם הפרשיות הם גן עדן מופלאים שלו, שם את האדם אשר יצר, כמו שהכניס את אדה"ר בג"ע מקדם ושימחו שם. כך הקב"ה מכניס את האדם בתוך "גן עדן" של פרשיות התורה שנוכל לעסוק בהם ולזכות להשיגם ולהבין כראוי את אותם פיקודי השם משמחי לב... [וכן מובא במדרש שיר השירים עה"פ "גן נעול מעין חתום" שאותם ג"ן הפרשיות חתומים בפני האדם ובלתי ניתנים להשגה כי שכל אלוקי איך יבין אדם אפילו דיבור אחד ממנו. עד שפתחו את הגן הקדוש לכל יהודי שיוכל להיכנס בו].

ומוסיף הבעש"ט זי"ע לבאר עפ"י את הפסוקים (ב, טו): ויקח ה' אלוקים את האדם ויניחחו בגן עדן לעבדה ולשמרה" ויצו ה' על האדם לאמר וגו', שכאן יש הוראה איך להתנהג בתוך הגן עדן של פרשיות התורה... שכל פסוק בתורה צריך ללמוד באופן של "**לעבדה**" - שיצא מהפסוק או הוראה למעשה לעבודת ה' בקום ועשה, או "**ולשמרה**" - שיצא מזה הוראה למעשה איך להשמר ולהתרחק מרע! "**ומכל עץ הגן אכול תאכל**" שלא יניחו פסוק אחד בתורה שיחסירו מלאוכלו ולטעום בו טעם גן עדן! "**ונהר יוצא מעדן ומשם יפרד לארבעה ראשים**" שצריך ללמוד את התורה בארבעה אופנים: **פשט רמז דרוש סוד** שהם כנגד ד' עולמות אבי"ע: **פשט** - כנגד עולם העשיה, **רמז** - כנגד עולם היצירה, **דרוש** - כנגד עולם הבריאה **סוד** - כנגד עולם האצילות...

לב מי לא ימס ויחרד לדברי הרמב"ן שחרט בעט ברזל מלובנה באש בוער עד לב השמים בלשון קדשו בפתחת חומש בראשית:

"ונפשי יודעת מאד ידיעה ברורה, שאין ביצת הנמלה כנגד הגלגל העליון צעירה, כאשר חכמתי קטנה ודעתי קצרה כנגד סתרי תורה, הצפונים בכיתה הסמונים בחדרה"

ומעתה אין כל פלא שצריך הכנה דרבה החל מחודש אלול כדי לזכות להיכנס לג"ן פרשיות התורה, ובעיקר פרשת בראשית שבו טמיר ונעלם כל התורה כולה וכל הבריאה כולה, וכפי המובא

בספר "אלף כתב" על אחד שמצא פתק שנפל מהגר"א מוילנא זצ"ל והיה כתוב בו בכת"י: שכל גודל היקף תורה שבע"פ בבלי ירושלמי ספרי מכילתא מדרשים וכו' ואין סוף חלקיה ופירושיה. הכל כלול כבר ונמצא בתורה שבכתב. וכל התורה שבכתב כלולה בחומש בראשית! וכל חומש בראשית כלול במילה "בראשית" !!! והשפ"א כותב שכל העתיד להיות עם כל כלל ישראל במשך כל הדורות הכל נמצא ורמוז במילה בראשית! ובהקדמתו לספרא דצניעותא כותב הגר"א שלא רק כל ענין שעתידי להיות עם כלל ישראל בכל הדורות הכל נמצא ורמוז במילה הראשונה בראשית. אלא כיון שאסתכל באורייתא ולפי"ז ברא' עלמא, על כן כל מה שהיה והיה ויהיה עם כל פרט ופרט בבריאה וכל הפרטי פרטים של כל מין ומין בבע"ח ובדצח"מ וכל מה שקורה עם כל אחד מיום הולדו ועד סוף ימיו וגלגוליו במשך כל הדורות הכל כלול בפסוק הראשון שהוא שבע מילים שכוללות שבעת אלפים שנים, והכל כלול בבראשית!!!!. ואכמ"ל עוד...

מעלת שבת בראשית יתירה על שאר שבתות השנה

כתב כ"ק מרן האמונת משה זי"ע על פי דברי קדשו של בעל העקידת יצחק זי"ע בדבר המתנה הגדולה של שבת בראשית... וכה הם דבריו הק' (פ' בראשית אות י):

...ויש לומר דמעלת שבת בראשית יתירה על שאר שבתות השנה, והוא על פי מה דאיתא בעקידת יצחק הי"ד זי"ע על הכתוב (תהלים צב) 'צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו'. שהצדיק פועל ומשפיע שהשתולים בבית ה' - הלומדים בבתי מדרשות, וגם אותם שאינם לומדים בבית ה' אלא הם בחצרות אלקינו, שמתחברים עם הלומדים ונמצאים בחצרות ה', אלו ואלו יפריחו, ויזכו להשפעות טובות ולכל טוב, עכד"ק. נמצא שיש שתי מדרגות, א. העומדים בפנים - בבחינת 'שתולים בבית השם'. ב. שאינם עומדים בפנים אלא בחצרות אלקינו, ומתחברים עם העומדים בפנים. "וזה ענין שבת בראשית היתירה על שאר שבתות השנה, שלא די שיוודע בעצמו שהוא עוד בהתחלה נגד העומדים בפנים - שהם בבחינת שתולים בבית ה', אלא שיוודע בעצמו שעומד עדיין בהתחלה ובבראשית אפילו נגד אותם שהמה בחצרות אלקינו".

שבת בראשית נותנת כח לאדם לקבל את כל שבתות השנה

הרה"ק רבי מרדכי מאליק זי"ע בספרו "גדולת מרדכי" כותב: דשבת בראשית נותנת כח לאדם לקבל את כל שבתות השנה. ומבאר הטעם דהנה השבת נקרא מתנה מאת השי"ת, כמ"ש חז"ל: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. והנה בכל שבת צריכים הכנה בששת ימי החול, ודבר שצריך הכנה מהאדם אי אפשר לקרותו מתנה. משא"כ שבת "בראשית" היא השבת היחידה שהגיע מבלי שום הכנה מלפניו, כי אדם הראשון נברא ביום ו', ותיכף אחר כך היה שבת בראשית היינו השבת הראשונה, נמצא שלא היה אפשר לעשות הכנה מלפניו, ועל כן השבת ההיא היה יכול להיקרא "מתנה". ולכך שבת בראשית נותנת מכוחה והשפעתה על כל שאר שבתות השנה להיות להם בחינת מתנה זו. ודפח"ח.

בשבת בראשית נמשך לכל אחד מישראל כח התורה לכל ימות השנה

החידושי הרי"ם זי"ע אמר: איתא בזוה"ק כי מילת "בראשית" הראה על ע' תרעין לאורייתא. הוי אומר שממילת בראשית נמשך הפנים לכל התורה. כמו כן ב"שבת בראשית" נפתח פנים לכל התורה, ולכני ישראל הדבקים בתורה נמשך הפנים לכל אחד מישראל משבת בראשית למשך כל ימות השנה.

שבת בראשית יש בו הארת חג שמחת תורה

איתא בספר בית אברהם מסלונים זי"ע: שבת בראשית יש בו הארת חג שמחת תורה, עפי"מ"ש אדמו"ר אבי ז"ל בשם הרה"ק מטשורטקוב ז"ל על שבת שאחרי חג השבועות שהעולם קוראין אותו "שבת נאך [אחרי] שבועות", ואמר כי השבת הזו הוא "נאך [עוד] שבועות". כי בשבת שאחרי החג עדיין נמשכת הארת החג. ואותו דבר בכל שבת שאחרי חג. א"כ בשבת זה יש בו הארת שמחת תורה. ואדמו"ר א"ז בעל "יסוד העבודה" ז"ל אמר כי שבת בראשית - הוא נגד ראש השנה, נח - נגד יום הכיפורים, לך - נגד סוכות.

בשבת בראשית מתחיל מחדש סדר חדש, וישתדל כל אחד שיהיה מעתה טוב

בספר דברי יחזקאל מהרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זי"ע מובא שאמר טעם למה נקרא פרשת בראשית "שבת בראשית", ולמה לא נקרא כן פרשת נח או פרשת לך, שבת נח, או שבת לך, אמר מורי חמי הגה"ק אריה דבי עילאי אבד"ק וישניצא זלה"ה, דהענין כך הוא: דהימים הנוראים הקדושים כל אדם היה לו אז הרהור תשובה, וקיבל אז על עצמו איזה הנהגה טובה כל איש לפי ערכו ומדרגתו, לכן נקרא "שבת בראשית", שמזכירין לאדם שמה שעבר עבר, ומעתה מתחיל מחדש סדר חדש, וישתדל א"ע שיהיה מעתה טוב.

בשבת בראשית יש שמחה גדולה בשמים ממעל

הרש"ב מליובאוויטש זי"ע מביא משם זקינו הרה"ק ה"צמח צדיק" זי"ע: כי כביכול יש שמחה גדולה בשמים ממעל בשבת זו, כדוגמת האב השש ושמח בשעה שהוא מוליך את בנו לראשונה לבית תלמודו. כך נמי 'בראשית' שנה כשאנו בנים למקום מתחילים את התורה מ'בראשית', הרי אבינו שבשמים שש ושמח וממילא בידינו לפעול בו גדולות ונצורות.

[ראה עוד להלן במדור התפארת שמואל זי"ע
מה שהבאנו שם מדברות קדשו על שבת בראשית]

יהי רצון שתחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה

ברוב השנים חל שבת בראשית עם שבת מברכים חודש מרחשון כאחד, ואין שום מקרה בעולם, לא בכדי זימן הקב"ה את שניהם לפונדק אחד, והוא ענין הראוי למאמר בפני עצמו, ונבאר רק במעט על פי כל האמור לעיל, ולא לפני שנקדים שני מעשיות שימחיש לנו את עומק הדברים:

המעשה הראשונה מובא בספר חמדה גנוזה שפעם אחת דיבר הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע עם רב אחד על גודל חיוב האמונה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. וחייבים לזכור בכל עת שיש מנהיג לכירה, ואך הכין לו סדר יום שיועיל לו בכך. בשעה ראשונה תחשוב כך וכך, ובשניה כך וכך, לאחר כמה ימים חזר אליו הרב והתלונן בפניו כי קשה לו המלאכה וגורם לו בלבול רב, השיב לו הדברי חיים: כך צריך להיות, שהרי כך נאמר בתחילה 'והארץ תהיה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום' ורק לאחר מכן- 'ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור'. אין לך להיבהל אם אתה רואה שחשך האור בעדך, כי כך הוא הסדר, ברישא חשוכה והדר נהורא - בתחילה רואים חושך ואח"כ בא האור.

מנגד, מסופר על הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע שפעם אחת רקד בשמחת תורה עם הספר תורה בעוז ותעצומות, לפתע התעורר חשד בלב אחד מן החסידים שהספר תורה כבד עליו, ולכן ניגש אליו כדי ליטלו ממנו. סירב הצדיק להעביר לו את הספר, ואמר בקדשו: ס' דאכט זיך דיר אז די ספר תורה איז מיר שווער, אבער אז מ'האלט דאס פעסט, איז דאס זייער לייכט [למביט מן הצד נראה שהוא כבד, אבל אם מחזיקים בו היטב הוא קל מאוד].

שני כתובים אלו באים ללמדנו שספר התורה אמנם נראה כדבר קשה אבל רק למי שעומד מן הצד ואינו תופס בה בחזקה - מיט א פעסטקייט, אבל מי שאוחז בה ואינו מרפה, וגם כשחשך אורו הוא מתחזק כי אחר החושך והתוהו יאמר אלקים 'יהי אור' און ס'וועט לעכטיג ווערן - הקב"ה יאיר לו במהרה את חשכת הלילה וגלותו הדומה ללילה, כי החושך אינו מציאות נצחי אלא כי מנסה ה' אלקיכם לדעת הישכם אוהבים את ה'... אזי כשנאחזים בתורה ולא מרפים, מתגלה לפתע שהספר תורה אינו קשה כמו שנראה מרחוק... זאת ועוד אחרת, כשאוחזים חזק בתורה מתגלה שגם הרגעים הקשים או התקופה הקשה שהיה נדמה אז שקשה לאחוז בתורה, דוקא הקושי הזה הביא לו את האור כי טוב - את האור של דבקות בהקב"ה ותורתו, וכמו שכתב הכהן הגדול מלובלין זי"ע בספרו פרי צדיק (וילך ש"ת מאמר א) על הכתוב ויאמר משה... לא אוכל עוד לצאת ולבוא כי מי שלא יוכל לצאת ולפול ממדרגתו, לא יוכל גם לבוא למדרגה מעלה הימנו, כי שבע פעמים יפול צדיק ורק אחרי זה 'וקם' [ואכמ"ל בזה, ובס"ד עוד חזון למועד].

כלפי מה הדברים אמורים?

הנה אנו נכנסים עתה בס"ד לחודש 'מרחשון' הבעל"ט, ואיתא בספר יצירה: המליך אות נ' בריח וחשון בשנה, היינו שחודש מרחשון קשור עם אות נ' ועם חוש הריח.

בספר פרי צדיק (פרשת בראשית) מבאר רבי צדוק הכהן הגדול מלובלין זי"ע כי האות נ' מורה על נפילה כמו שאמרו חז"ל (ברכות ד:) למה לא נאמר נ' באשר מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל, שחודש זה מסוכן לנפילה, שאפשר ליפול בו מקנינים הרוחניים בכלל ומה שהשיג בחודש תשרי בפרט [כי כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו ואכמ"ל], וכדי להתגבר על כל הנסיונות צריכים לחוש הריח טוב ובריא, שזה רומז על יראת שמים, כי מי שיש לו יראת שמים יש לו חוש הריח, על דרך מה שנאמר 'הריחו ביראת ה'. אך מי יאמר זכיתי לבי וסיהרתי?

לכן נתן לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו את חודש חשון בשנה, כי לכל חודש יש ענין מיוחד לעסוק בו, וחודש מרחשון העסק להתחזק לקום מהנפילה ולהכניס את עצמו לקדושה ביראת ה', וזאת על ידי קבלת עול תורה, וכל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ודרך ארץ, והוא נפטר לשלום מכל הנסיונות!... וזהו שאמר נ' בריח וחשון בשנה כי זה משלים את זה...

השם משמואל מבאר בפרשת נח (תרע"ד) את ענין הנפילות בחודש מרחשון ואומר: שאף שאין אתנו יודע איך בסיבת הנפילה יצמח פרי קודש הילולים, אבל לעתיד לבוא כשיתגלה כבוד ה' ומלאה הארץ דעה את ה' אז יראה כל אחד בעיניו את כל הטובה שהיתה טמונה בנפילה, ע"ש ואכמ"ל, ובס"ד עוד נשוב לזה כאשר יזכנו הקל יתברך.

ולכן יש לכוון תמיד וביותר בשבת מברכים זו בברכת החודש לבוא אל המלך להתחנן לו, שיזכה אותנו בחיים של טובה וברכה, 'חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים' כי בנפשנו הדבר... ובזכות תפילת רב ורבים נזכה לזה בס"ד.

טייערע ברידער: חזקו ואמצו, נפלה לא תוסיף - קום בתולת ישראל... שישו ושמחת בשמחת תורה ובשמחת קבלת עול תורה ויראת שמים, כי היא לנו עוז ואורה...

גוט שבת גוט שבת

א פריילעכן און א לוסטיגע מיט א התרוממות'דיגע שבת בראשית, און פריילעכן לוסטיגע געבענטשט חודש מיט אלע גוטע ברכות לרוב, חודש שיש בו אהבת תורה ויראת שמים מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש, לריח ניחוח אשה לה'.

שבת שלום ומבורך

שבת של 'לב ראשית'.

שבת של 'לב טהור' להתבונן בפלאי בריאת שמים וארץ.

שבת של 'לב טהור' להיכנס לתוך ג"ן עדן פרשיות התורה לעבדה ולשמרה.

שבת של 'לב טהור' לכל גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו - להתחיל מחדש את התורה.

לעילוי נשמות

זקני הרה"ח ר' מאיר דב"ר שמעון יצחק ז"ל רבניצר

נלב"ע י"א אדר

א"מ הרה"ח ר' בנימין ב"ר מאיר דב"ר רבניצר

נלב"ע ז' תשרי תשפ"א

א"מ האה"ח מרת בריינדל ב"ר אברהם ז"ל רבניצר

נלב"ע ב' ג' כסלו תשנ"ה

מו"ח הרה"ח ר' נתן נטע ב"ר שמעיה ז"ל שושיצקי

נלב"ע ט"ו מרחשון תשס"א

תנצ"ב.

